

प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, श्री. भिसे सुनील माणिक यांनी “मराठी-काढंबरीची संकल्पना” (‘भडास’च्या अनुशंगाने) या विषयावरील प्रबंधिकेचे संशोधनकार्य माझ्या मार्गदर्शनाखाली केले असून ते समाधानकारकरित्या पूर्ण केले आहे.

ही प्रबंधिका स्वतंत्ररित्या लिहिली असून यापूर्वी कोणत्याही विद्यार्पीठात, अन्य परीक्षेसाठी सादर केलेली नाही.

सदरची प्रबंधिका शिवाजी विद्यार्पीठाच्या एम. फिल. (मराठी) पदवीसाठी सादर करण्यास माझी अनुमती आहे.

स्थळ : कोल्हापूर
दिनांक : ३०/०६/१०६

प्राध्यापक प्रद्युम्न भिसे
मराठी शिक्षक विषयावरील विद्यार्पीठ,
कोल्हापूर-४१६००४.

प्रतिज्ञापत्र

“मराठी-कादंबरीची संकल्पना” (‘भडास’च्या अनुशंगाने) या विषयावरील सदरची प्रबंधिका मी शिवाजी विद्यापीठाच्या एम्. फिल. (मराठी) पदवी परीक्षेसाठी लिहिली आहे.
ही प्रबंधिका अथवा तिचा कोणताही भाग मी अन्यत्र कोणत्याही परीक्षेसाठी सादर केलेला नाही.

स्थळ : कोल्हापूर

दिनांक : ३०।०६।०६

अभ्यासक
श्री. भिसे सुनील माणिक

समर्पण

डॉ. बाबाकाहेर आंबेडकरांच्या

झुंजाव लेखनीला

कृतज्ञतापूर्वक.....

-- कुनील

ऋणनिर्देश

प्रस्तुत प्रबंधिका पूर्ण होताना कर्तव्यपूर्तीच्या भावनेने मनाला समाधान वाटत असून या प्रसंगी अनेकांचे माझ्यावरील उपकारांचे, सहकार्याचे कृतज्ञतेने स्मरण होते.

प्रस्तुत प्रबंधिकेच्या अभ्यासासाठी मार्गदर्शक म्हणून मला शिवाजी विद्यापीठातील मराठी विभागाचे प्राध्यापक व प्रमुख आदरणीय गुरुवर्य डॉ. कृष्णा किरवले सर लाभले हे मी माझे सद्भाग्य समजतो. श्री. कृष्णा किरवले सरांनी मार्गदर्शक म्हणून मला जे मार्गदर्शन केले आहे ते माझ्या लेखी खूप उच्च दर्जाचे आहे. सरांनी वेळोवेळी चर्चा करताना मला बारीक तपशीलही समजावून दिले. प्रबंध अधिकाधिक अर्थपूर्ण व नेमका होण्यासाठी त्यांनी महत्त्वाच्या सूचना केल्या. त्या मला अभ्यासात उपयुक्त ठरल्याच पण त्या मला पुढील अभ्यासात आणि आयुष्यात मोलाच्या ठरणाऱ्या आहेत. डॉ. कृष्णा किरवले सरांचा मी शतशः ऋणी आहे.

तसेच मराठी विभागातील आदरणीय प्रा. डॉ. ठाकुर सर, प्रा. हिंमाशु स्मार्त आणि प्रा. डॉ. विश्वनाथ शिंदे सर यांचेही वेळोवेळी मोलाचे मार्गदर्शन लाभले आहे.

माझ्या संशोधन कार्याची सातत्याने सहदयतेने विचारपूस करून सदैव प्रोत्साहन देणारे, अडीअडचणीने पांगुळणाऱ्या मनाला उत्साही ठेवणारे, आणि नेहमीच जीवनदायी प्रेरणा देणारे आई-वडील यांच्या ऋणात राहणे मला आवडेल. तसेच माझ्या संशोधन कामात मदत करणारे रामदास नाईकनवरे, सर्जेराव कांबळे, मारुती तुफीरे, संभाजी शिंदे, विनोद कांबळे, आबासाहेब पगारे यांनी मला सहकार्य केले त्याबद्दल मी त्यांचा ऋणी आहे.

तसेच विभागातील श्री. विनय पाटील, श्री. सतीश कुसुंबे यांचाही मी मनःपूर्वक आभारी आहे. त्याच्बरोबर माझे मित्र प्रा. नवनाथ शिंदे, प्रा. अनंता कस्तुरे, जावेद शेख तसेच नागीन सर्वगोड, स्मिता व नीता ढावरे, माधुरी ब्रिडवे, संगीता मोहीते यांनी आपले मित्रकर्तव्य पार पाडले हेही याठिकाणी नमूद करणे मला महत्त्वाचे वाटते.

माझे थोरले बंधू डॉ. संजयकुमार भिसे, बहीण सुनीता व सौ. संगीता लोखंडे व भाऊजी डॉ. दत्तात्रेय लोखंडे यांनी मला समजून घेऊन जास्तीत जास्त समाधान दिले. त्यांच्या प्रेरणेपोटीच मी हे काम पूर्ण करू शकलो, तसेच प्रा. शरद गायकवाड, प्रा. नितीन सांवत, प्रा. सर्जेराव जाधव, नेस वाडीया महाविद्यालय, पूणे मधील प्रा. सौ. लता जाधव यांनी ही वेळोवेळी जे बहुमोल मार्गदर्शन केले. त्याबद्दल मी त्यांचा मनःपूर्वक आभारी आहे.

तसेच ह्या प्रबंधिकेच टंकलेखन बिनचूक, सुबक व वेळेत पूर्ण करून दिल्याबद्दल श्रीकांत कॉम्प्युटर्स व त्यांचे सहकारी यांचाही मी मनःपूर्वक आभारी आहे.

भिसे सुनील माणिक

अनुक्रमणिका

प्रकरण नंबर	प्रकरणाचे नाव	पान नंबर
१.	मराठी लघुकादंबरी : संकल्पना आणि स्वरूप	१ ते २२
२.	दलित साहित्यातील लघुकादंबरी व 'भडास'चा आकृतिबंध	२३ ते ५५
३.	भडास कादंबरीकेतील आशयसूत्र	५६ ते ७५
४.	'भडास' कादंबरीकेतील व्यक्तिरेखा	७६ ते ९४
५.	'भडास' कादंबरीकेतील निवेदन व भाषाशैली	९५ ते १०८
६.	उपसंहार	१०९ ते ११४
	निंदेश सुची	११५ ते १२९